

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
bővítve az előfizetési összegek, valamint a kéziratok küldendőik.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

TARTALOM: A dohánynagyárusok országos értekezletére. — Indítványok. — Egy lépéssel előbbre. — Vegyes hírek. — Szerkesztői üzenetek.

A dohánynagyárusok országos értekezlete.

Az értekezlet augusztus hó 20-ikán, 10 órakor délelőtt, Budapesten, VI. kerület, Andrassy-ut, Drechsler-vendéglő első emeleti helyiségében tartatik meg.

Megbeszélés tárgyát képezik ama pontok, melyeket mult számunkban közöltünk s azon indítványok, melyeket az értekezlet előtt nálunk bejelentek.

Figyelmeztetjük az igen tisztelt nagyárus urakat, kik részvételüket még be nem jelentették, igyekezzenek azt mielőbb megtenni, mert eredményt csak akkor várhatunk, ha az érdekeltek minél nagyobb számban lesznek jelen az értekezleten. A jelentkezésekből ítélve az értekezlet iránt igen nagy az érdeklődés, a mi annál érthetőbb, miután a ládakérdés megbeszélése lesz az értekezlet egyik legfontosabb pontja.

Illetékes helyen felhatalmaztak bennünket arra, miszerint a nagyárusok indítványait e tárgyban bekérjük s ezeket azután kompetens helyre juttassuk, illetve indítvány formájában beadjuk.

Igy tehát az összes nagyárusok érdeke, hogy ez értekezleten résztvegyenek, nehogy beálljon esetleg egy olyan eset, hogy az eredmény, a különböző körülmények tekintetbe vételével talán egyik vagy másik nagyárus érdekei ellen lenne.

A mult napokban, fővárosi és vidéki előfizetőinkön kívül, még a következők jelentkeztek az értekezletre:

Bródy Vilmosné, Szalmár
Strausz Antal, Tamási
Gottlieb Ferencz, Czegléd
Friedmann M., Simontornya
Klein Alfréd, Lugos
Vándory Ferencz, Segesvár
Bäck József, Szeged
Weisz Ignác, Selmeczbánya
Amstätter Imre, Léva
Strompf Arnold, Szepes-Ófalu
Richter Sándor, Tata
Manheim Armin, Zólyom.
Löwenstein M. és fia, Hőgyész
Lang Mihály, Szt.-Agotha
Roth Mihály, Homoród.

Indítványok,

melyek az augusztus hó 20-ikán tartandó értekezleten megbeszélés tárgyát képezik. A következőket egy nagy szakismerettel bíró nagyárustól kaptuk s tulajdonképen a célból küldetett, hogy az értekezleten megbeszélés tárgyát képezze. Mi ezt természetesen az értekezlet elé fogjuk terjeszteni, de fontos voltánál fogva e helyen is közöljük, hogy ama nagyárusok is elmondhassák a véleményüket, kik az értekezleten bármilyen oknál fogva részt nem vehetnek.

A dohányárusok országos értekezletéhez

Budapesten.

A folyó évi augusztus 20-án tartandó országos értekezlet alkalmából csekélységem is iparkodik néhány szerény javaslattal a magyar dohánynagyárusok, valamint a kincstár érdekében is felszólalni.

1. Elavult és még arra az időre visszaméltatózó a „csonkithatlan tartalék-készlet”, mikor a dohányjüvedék bőszejében hevert, mikor kevés volt a dohánygyárak száma és mikor a vasuti hálózat a mai kor követelményeinek még meg nem felelt, és végre mikor az országutak félig-meddig járhatlanok voltak.

A „csonkithatlan tartalék-készlet” — mint osztrák czepf is — nemcsak a dohánynagyárusra nézve örökké egy holt tőke, hanem a magas kincstárra nézve is. A nagyárusra nézve azért, mert a fennálló szabályok szerint hozzá nem nyulhat, tehát a befektetett tőkét nem kamatoztatja. A kincstárra nézve pedig azért, mert a „csonkithatlan tartalék-készlet” elnevezés alatt leköltött dohánygyártmányok, hacsak a dohánynagyárus az ellenőrző közegek vexálásainak magat ki nem teszi, forgalomba nem kerülnek és hogy az esetleg, vagy időközönként is nem elegendő tőkével rendelkező, vagy a holt tőkéért másuttal kárpótlást kereső dohánynagyárus e vexálásoknak magat ki ne tegye, a csonkithatlan tartalék-készlethez ugyan nem nyul, de azon fogással él, hogy a kisárusok megrendeléseit teljes terjedelmükben nem fogadatosítja, hanem magán úgy segít, hogyha például valamely kisárus 1000 drb magyar ppd cskát, 400 drb H-betűs szivart, 500 drb dráma, 400 drb hölgy és 500 drb magyar szivarkát rendel, a megrendelést következőleg redukálja: 500 drb magy. ppd cska, 200 drb H-betűs szivar, 200 drb dráma, 100 drb hölgy és 200 drb magyar szivarka; e mellett megmarad a keeske meg a kópszta is, csak hogy ilyen eljárás mellett, mikor a kisárusnál a készlet gyorsabban elfogy, csak a jüvedék károsodik meg és csak azért, mert a nagyárus a 14 napi csonkithatlan tartalék-készletben leköltött anyaghoz nem mer nyulni.

Ennélfogva a csonkithatlan tartalék-készletnek az elve egészségesebb alapa lenne fektetendő, még pedig olyformán, hogy a magas kincstárnak is legyen belőle haszna, meg a nagyárus is ezen holt tőkével tulságosan megterhelve ne legyen.

Ezek előrebocsátása után javaslatomat következőkben terjesztem elő:

Tekintettel arra, hogy a dohánygyárak számunknál fogva is most már minden követelményeknek nemcsak minőségben, hanem mennyiségben is megfelelnek, a vasuti hálózat nagy mértékben fejlődött és a mérnöki tudomány, a technika, már annyira haladott, hogy bármely vasuti megrongálás 48 óra alatt kijavíthatik; azon nagyárus pedig is, ki közvetlenül a vasuti állomás mellett nem lakik, vagy

aki tengelyen szállítja a gyártmányokat, üzlet helyiségehez szintén már 24—48 óra alatt az anyag birtokába jut; a „csonkithatlan tartalék-készlet” egyheli forgalomnak megfelelőleg lenne megállapítandó azon szoros kötelezettséggel, hogy az ellenőrző közegek megjelenésekor — ezen készleten felül — legalább is még 5 napi készlettel rendelkezzeék, vagyis a fősul nemcsak a „csonkithatlan tartalék-készletre”, hanem a forgalomba bocsátandó készletre is fektetendő! A m. kir. pénzügyőrség pedig az 5 napi készletet, a kisárusok megrendeléseiből évről-évre könnyen megállapíthatja.

A csonkithatlan tartalék-készletből feltétlenül kiküszöbölendő azon dohánygyártmányok, melyek a nagyárus körletében kelendőségnek nem örvendenek, mert hiába tartja raktáron — összeszáradnak, megromlanak és azután eldobhatja.

2. A kisárusok között nagyon divik azon rossz szokás, hogy a legolcsóbb és legkelendőbb gyártmányokból a lehető legkisebb mennyiséget rendelnek meg, ami úgy a magas kincstár mint a dohánynagyárus érdeke ellenére van, mert akár milyen piezi legyen a község, vagy a kisárus körlete, pld. 10 cska legf. magy. szivarka dohány 7-es 50 cska magyar ppd., vagy 50 drb szivarka igen hamar fogy el, a kisárus pedig nem minden nap jön a nagyáruda székhelyére, tehát tiszta dolog, hogy a fogyasztó közönség sokszor, de sokszor, dohánygyártmányok nélkül áll, mi által a kincstár érdeke feltétlenül szenved, a dohánynagyárus pedig — az egyszerre befektetett összeget — csak aprónként, nagy keservesen kapja vissza!

Ennélfogva ezen úgy úgy lenne szabályozandó, hogy a fin. magyar dohányból a 100 gramm, a közép. magyarból a 100 gramm és a hazai — kapából a 100 gramm — kevesebb mint 1 kilogramm rendelhető ne legyen. — A közép. török cskákból és a legf. magyar szivarka dohányból legkevesebb 20—30 cska. A magyar ppd cskákból, Stambul, Memphis, Sultán, Hölgy, Herczegovinai és Sport szivarkákból legkevesebb 100 drb. E szerint emelkedne a forgalom is.

3. Szabályozandó lenne a kisárusok kielégítése a napi időtartamra vonatkozólag is, még pedig délelőtt 8—12 óráig, délután 2 óráig, 6 óráig, különben a dohánynagyárus a kistözsédének valóságos rabja, mert számtalanszor előfordul, hogy egyes kistözsér estefelé üzletébe vetődve látja, hogy még 100 drb magyar ppd. cskára lesz szüksége, cselédjét hamar a nagyárudába küldi és mivel a kiszolgáltatás ideje szabályozva nincsen, sok nagyárus kényszerítve van ilyen Kundschaftra késő estig várn.

4. A ládakérdés feltétlenül megoldandó, annál is inkább, mert a dohánynagyárusok, ha nem több, de 9 tizedrésze a használt ládakát nem értékesítheti, az egy füstbe ment pénz, amely többé meg nem térül.

Különös lelketlenség a csomagolásra használt ládakának az árat, mely ládakát már a kincstár használta és közegei megrongálták követelni. Azok már a dohányáruraktárnál felszakítva, össze-vissza lesznek törve, a raktári szolgaszemélyzetnek nincsen ideje a ládakák kényesen banni, minden szegyet egyenként szépen kihuzni stb. azután azon ládak, melyek vasuton továbbíthatnak, nehogy tartalmuk könnyen megdézsmálható legyen, irgalmatlanul lesznek ismét

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Die Landeskonferenz der Grosstrafikanten. — Der erste Schritt nach vorwärts. — Vermischtes. — Briefkasten der Redaktion.

Die Landes-Konferenz der Grosstrafikanten

findet am **20. August, Vormittags 10 Uhr**, in Budapest VI. Bezirk, **Andrássy-ut, Restaurant Drechsler, I. Stock**, statt.

Zur Besprechung gelangen all jene Gegenstände, die wir in unserer vorigen Nummer bezeichnet haben, nebst diesen auch jene Anträge, welche uns vor der Konferenz angemeldet werden sollten.

Wir machen jene p. t. Herren Grosstrafikanten, die ihre Teilnahme an der Konferenz **bisher noch nicht avisirten**, darauf aufmerksam, **dies sofort zu veranlassen**, da ein erspriessliches Resultat der Berathungen nur dann zu erwarten ist, wenn die Betheiligung an derselben eine sehr zahlreiche sein wird. Den eingelaufenen Anmeldungen nach zu urtheilen, gibt sich für diese Landes-Konferenz ein sehr reges Interesse kund, was umso begreiflicher ist, als es sich in erster Reihe um die zu verhandelnde Kistenfrage handelt.

Wir sind von kompetentester Stelle aus ermächtigt worden, die Vorschläge der Grosstrafikanten in dieser Beziehung einzuholen und diese dann an die kompetente Stelle zu leiten, beziehungsweise von ihnen mittelst Eingabe zu überreichen.

Mit Rücksicht darauf, liegt es im Interesse Aller, an den Berathungen theilzunehmen, damit nicht der Fall eintrete, dass das Resultat dieser Berathungen, in Anbetracht der Verschiedenheit der Verhältnisse, gegen die Interessen des einen oder anderen Grosstrafikanten gerichtet sind. Nebst den aus unseren Abonnenten-Kreisen stammenden hauptstädtischen und Provinz-Grosstrafikanten haben jüngster Tage noch folgende Grossverschleisser ihre Teilnahme an der Konferenz angemeldet:

Bródy Vilmosné, Sztatmár
Strausz Antal, Tamási
Gottlieb Ferencz, Czegléd
Friedman M., Simontornya
Klein Alfred, Lugos
Vándory Ferencz, Segesvár
Bäck József, Szeged
Weisz Ignác, Selmezbánya
Amstätter Imre, Léva
Strompf Arnold, Szepes-Ófalu
Richter Sándor, Tata
Manheim Ármin, Zólyom
Löwenstein M. és fia, Högyész
Lang Mihály, Szt.-Agotha
Roth Mihály, Homoród.

Der erste Schritt nach vorwärts.

Ein Beruf, der in gegenwärtigem Augenblick keiner ist — so möchte man in gewissen Kreisen eigentlich die Beschäftigung der Grosstrafikanten hinstellen. Mit einer Unmasse von Pflichten belastet, ohne Rechte beanspruchen zu können, einen Grosshandel betreibend, der ihm jede Minute entzogen werden kann, dabei

einen geringen Nutzen einheimend, geringer, wie ihn mancher Kleinhändler erwirbt, das ist gegenwärtig der Grosshandel mit den königlichen Tabakprodukten. Und das Traurigste dabei ist noch jener Umstand, wonach nicht nur in manchen Beamtenkreisen sich die Meinung eingebürgert hat, dass dies Alles so sein müsse, sondern dass auch sogenannte freie Bürger eines freien Staates von blosser Furcht ergriffen werden, wenn sie herangezogen werden sollen, um mit ihren Kollegen über jene gesetzlichen Schritte, die zur Verbesserung ihrer Lage beitragen könnten, berathen sollen. Wir wundern uns über derlei Anschauungen nicht. Ist es doch gar nicht lange her, seitdem die Überreste jener österreichischen Verfügungen auf dem Gebiete des Tabakmonopols entfernt wurden, welche selbst in Österreich dormalen nicht mehr bestehen, weil sie theils ungerechtfertigt, theils schwerfällig, das Geschäftliche hemmend, dem Tabakmonopole nur Schaden verursachen können. Gleichwohl ist so Manches verblieben, was allerdings nur in den Köpfen spukt, was aber bei näherer Beleuchtung sich als irrige Anschauungen, als absurde Schlussfolgerung erweist.

Man ist es bei uns, wie gesagt, leider gewöhnt, das gesammte Verschleisswesen, sei es der Verschleiss im Grossen, sei es derjenige im Kleinen, als eine Art „Unterstützungswesen“ aufzufassen. Zu dieser Meinung hat, wie gesagt, in erster Reihe das österreichische Regime, welches einstens hier geherrscht hatte, lediglich beigetragen. Man „verlieh“ eine Gross- oder Kleintrafik damals nur solchen Personen, die sich in irgend einer Weise dem Staate nützlich gemacht hatten und hatte ganz daran vergessen, dass das Monopol keine Wohlthätigkeitsanstalt, vielmehr ein riesiges geschäftliches Unternehmen ist, welches je mehr Nützen abwerfen soll. Sonderbarerweise scheint häufig noch jetzt und speziell bei uns in Ungarn diese Meinung noch vorhanden zu sein, wobei aber bloss die Meinung an und für sich vorherrscht, während in Wirklichkeit bei Ertheilung der Lizenzen ganz anders vorgegangen wird. Denn während man einerseits die Ertheilung der Lizenz als eine Art Schenkung betrachtet, spielt dabei nebst der allmächtigen Protektion, jene Konkurrenz eine Hauptrolle, die in dem Herabdrücken der Provision ihr Ziel zu erreichen vermeint. Aus dem Grunde entsteht auch die falsche Auffassung, dass die Grosstrafikanten eigentlich nichts zu verlangen berechtigt sind, nachdem hunderte Andere begehrend die Hände nach diesem Erwerbe ausstrecken.

Nun denn, wir erlauben uns hierin ganz anderer Meinung zu sein, zumal wir gesehen haben, dass so oft eine Grosstrafik zu einem niederen Prozentsatze ertheilt wurde, nach kurzer Zeit eine Neuausschreibung nothwendig wurde. Aber ganz abgesehen hiervon, könnten wir dem k. u. Finanzministerium auch das Nachtheilige derartiger „Gratarbeiten“ beweisen. Nein, nein, auf solche Art würde die k. u. Tabak-Regie nur Schaden statt Nutzen einheimen. Die bezahlten Provisionen, man weiss dies sehr genau, decken häufig kaum die Kosten des Verschleissers und entnimmt der Grosstrafikant seinen eigentlichen Nutzen seinen Kleinverschleissern oder seinen Nebenartikeln. Das spricht genug deutlich, als dass von einer geringeren Provision die Rede sein könnte.

Es unterliegt keinen Zweifel, der Grossverschleiss ist ein Grosshandel mit Waaren, wie jeder andere und so wie dort hat auch hier derjenige, welcher sich mit diesem Handel befasst, seine Einnahmen mit seinen Ausgaben in Einklang zu bringen. Dass die Waaren, welche der Grosstrafikant verschleisst, der Staat erzeugt und in den Handel bringt, ist kein Grund dafür anzunehmen, dass man ein minderwerthiger Kaufmann ist als jeder andere.

Wir erwähnen dies Alles, weil sich ein Theil der Grosstrafikanten selber für minderwerthig hält. Gerade der Staat hat mehr als jeder Private die Pflicht, Diejenigen, die für ihn arbeiten, zumindest Eines — eine sichere Existenz, und wäre sie noch so bescheiden, einzuräumen. Gerade der Staat darf nicht darauf sehen, dass er mit seinen Arbeitern ein gutes Geschäft macht, wenn wir auch zugeben, dass er keine besseren Löhne bezahlen muss als es die Privatunternehmung thut. Zu dieser Erkenntniss sind nunmehr Hunderte von Grosstrafikanten gelangt, zumal ein Geschäftsmann in erster Reihe die Sicherheit seines Erwerbes anstreben muss. Das peinigende Gefühl, für seine Mühe und Arbeit nur einen geringen Lohn zu erhalten und dabei stets vor der Eventualität zu stehen, selbst diesen geringen Verdienst häufig geschmälert zu sehen, ausserdem nach Jahre langer mühseliger Arbeit selbst das Wenige ganz zu verlieren, das Alles zu regeln, zu ändern, zu verbessern, ist die Aufgabe der demnächst zusammentretenden Interessen behufs gemeinsamer Berathung. Hoffentlich werden diese von Erfolg begleitet sein und in diesem Sinne bedeutet diese Konferenz auch den ersten Schritt nach vorwärts.

Vermischtes.

Papierzigarren. Das Papier hat bereits die mannigfachste Verwendung gefunden; man hat es zur Herstellung von Waggonrädern, von Häusern, von Booten u. s. w. benutzt, aber man hat bisher noch nichts davon gehört, dass es auch zur — Fabrikation der Zigarren dienen kann. Wie ein Pariser Blatt berichtet, erzielt eine Fabrik in Newyork beträchtliche Gewinne, indem sie ein besonderes Papier für die Zigarren herstellt. Das Verfahren, durch das diese neuartigen Blätter bewonnen werden, wird folgendermassen geschrieben: Man taucht Papierblätter in Bottiche, die mit Tabaksaft, der von der Zubereitung des gewöhnlichen Tabaks herrührt, gefüllt, sind; dann bringt man sie in Pressen, die sie in Form gewöhnlicher Blätter schneiden, wobei sie zugleich Gewebe eindrücken, die zur Vervollständigung der Illusion dienen sollen. Nur die Rippe fehlt diesen künstlichen Blättern, was übrigens eine wirkliche Ueberlegenheit über die natürlichen Blätter bedeutet. Und was das Merkwürdigste ist, diese Zigarren sind von Liebhabern geraucht und für — ausgezeichnet erklärt worden.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn Grosstrafikanten A. K. in H. Wie Sie aus dem heutigen Blatte entnehmen können, findet die Landesversammlung der Grosstrafikanten am 20. d. M. statt. Selbstverständlich steht es auch Ihnen frei, Anträge zu bringen, welche im Interesse des Grossverschleisses gelegen sind. Ob die Konferenz denselben beipflichten wird, darüber können wir uns natürlich nicht äussern.

Herrn B. Sch. in V. Auch Ihnen gilt die vorstehende Antwort. Im Vorhinein können wir gar nichts sagen.

Frau B. St. Budapest. Ihre Klagen sind sehr berechtigt, das wissen wir; allein diese Klagen sind solche, welche vorläufig keine Aenderung erfahren können. Wir werden übrigens uns demnächst mit dieser Sache befassen.

Anonymous, Budapest. Sollte dies der Fall sein, dann werden wir uns auch zu helfen wissen, den Schaden werden nur Diejenigen zu erleiden haben, die einer derartigen Handlungsweise Beifall zollen. Im Übrigen, warum schreiben Sie anonym, sind Sie vielleicht auch Einer von Denen?

Alapított 1856.

A Pojatzsi-féle gyújtó a legjobb!

Számos év óta Magyarországon legjobban be van vezetve és mindenütt kapható!

Fl. Pojatzsi & Comp.

cs. és kir. szab. gyufagyárak

DEUTSCH-LANDSBERG.

Vidéki megrendelések közvetlenül Deutsch-Landsbergbe intézendők.

A világ egyedüli gyufagyára, amely az 1900. évi párisi világkiállításon két első díjjal lett kitüntetve, u. m.: XIV. csoport (Vegyipar.) „Grand Prix“ (legmagasabb kitüntetés). XVII. csoport (Kivitel.) Arany érem.

Főraktár kizárólag Budapest részére:

DARVAS S. és TÁRSA, V., Hold-utca 9. sz.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagyüz-
sében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

==== Feltűnő ujdonság. ====

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.